

Naděje na život a proroctví

Život je pro většinu lidí největší hodnotou a zvláště svůj vlastní život chtějí prožít, co nejlépe. Některým se i daří, zejména když prožili smysluplný život, který není postavený jen na materiálním blahobytu, ale naopak na hodnotách, jejichž význam nezaniká ani smrtí. Takovými hodnotami bývají rodina a hodnoty duchovní. Mezi duchovní hodnoty vždy patřila naděje a víra, že náš život má a bude mít nepomíjející smysl, když ho naplníme bohu libými skutky a budeme si tak ukládat poklad v nebi, jak nám radí Ježíš v Mt 6:19-21. Pomíjivost našeho krátkého života nemůže zabránit tomu, aby naše dobré úmysly, slova a skutky vedené úctou k Bohu a jeho jménu byly zapsané v pamětní knize, o níž píše prorok Malachiáš 3:13-17 (Text 1). Díky tomu máme naději, že zvítězíme nad pomíjivostí.

Text 1: „*Protivili jste se mi svými slovy, praví Hospodin. Ptáte se: Co jsme mluvili proti tobě? Říkáte: Sloužit Bohu je k ničemu! Jaký zisk z toho máme, že zachováváme jeho řád, když chodíme před Hospodinem zástupů ve smutku? Nuže, nazýváme domýšlivce šťastnými -- nejenže se dobře daří těm, kdo páchali ničemnost, ale provokovali Boha, a unikli. Tehdy ti, kdo se bojí Hospodina, mluvili jeden s druhým a Hospodin dával pozor a slyšel. Pamětní kniha byla před ním sepsána pro ty, kdo se bojí Hospodina a kdo si váží jeho jména. Budou mým vlastnictvím -- praví Hospodin zástupů -- v den, který učiním. Budu mít s nimi soucit, jako má člověk soucit se svým synem, který mu slouží.*”

Člověk není stvořen pro pomíjivost

"*Bůh lidem dal do srdce i touhu po věčnosti,...*" napsal moudrý kazatel, syn Davida, krále v Jeruzalémě. Není proto divu, že už nejstarší dochované báje popisují úsilí výjimečných jedinců dosáhnout věčného života. Asi nejznámější je sumersko-akkadský epos o Gilgamešovi. Gilgameš usiluje o nesmrtelnost, ale nedosáhne ji. A smíruje se s tím, že po člověku zůstává alespoň jeho dílo. Naproti tomu kazatel říká: „*Neboť je člověk, který sám usiloval o moudrost, o poznání a o prospěch, ale odevzdá to jako svůj podíl člověku, který o to neusiloval. Také toto je marnost a velké zlo. Vždyť co člověk má ze vši své námahy a z honičky svého srdce, když se pod sluncem namáhá?... Jak vyšel z lůna své matky, tak se nahý vrátí, aby odešel tak, jak přišel. Ze své námahy si neodnese nic, co by si vzal s sebou.*” (Kaz 2:22; 5:14) Kazatel se tedy s Gilgamešem neshodne v hodnocení toho, jakou cenu má pro co člověka zanechané dílo. Ale oba se shodnou v tom, že člověk má v srdci touhu po věčnosti. Ve své knize mnoha slovy kazatel popisuje a vysvětluje, že ovoce našeho úsilí, které zanecháváme zde na zemi, užívá někdo jiný a proto i to je marnost a honba za větrem.

Důležité je uvědomit si, že naše vlastnosti, schopnosti, které jsme dostali od Stvořitele, naše vnímání času a naše touha po věčnosti ukazují, že jsme nebyli stvořeni pro krátký, pomíjivý život. Člověk, který nemá myšlení dítěte, ale uvažuje jako dospělý jedinec (1K 13:11), nemůže žít jen přítomností, ale uvažuje přirozeně i o budoucnosti. Nejde přitom jen o nějakou mojí nebo obecně lidskou smyšlenku. **Existuje ještě daleko závažnější důkaz, že jsme nebyli stvořeni pro pomíjivost. Je jím výkupní oběť Ježíše Krista.** Vzpomeňme si, jaký účel má Ježíšova oběť? Má nás vykoupit před Božím soudem a dává nám naději na jiný život, který nepomíjí (1K 15:53). **Jaký by mělo smysl, aby Bůh obětoval svého syna, kvůli naději, na nepomíjející život když bychom nebyli pro takový život stvořeni.** Smrt není přirozeným stavem, protože popírá smysl našeho usilování i duševní a duchovní nastavení.

Smrt není přirozený cíl, kam všichni směřujeme, jak se dnes často tvrdí, ale je důsledek klamu, lstivého jednání Božího odpůrce vůči lidem.

Není naděje jako naděje

Naše doba je dobou přelomovou. Dobou v níž dozrává všechno dobré i špatné, jak to popsal Ježíš v podobenstvích (Mt 13:47-50). Proto můžeme pozorovat i opačný postoj, který pro minulou generaci lidí nebyl typický. Je to rezignace na nějaké pokračování přesahující náš nynější život. Projevuje se to zejména snahou žít a užít si život nyní, jak to jen jde, bez ohledu na nějakou budoucnost. Jde o jednání a myšlení, které bylo i podle Kazatele typické spíš pro mládí („*Raduj se, mládenče, ve svém dětství a ať tě tvé srdce oblažuje ve dnech tvého jinošství, chod' cestami svého srdce a za tím co vidí tvé oči. Ale věz, že za všechny tyto věci tě Bůh přivede k soudu.*“), ale dnes ho můžeme pozorovat stále častěji i mezi staršími lidmi. Ti jakoby se vzdali jakékoliv naděje na cokoli, co přesahuje přítomnost a krátkost jejich života. Soustředí své myšlení a jednání na to, aby byli hlavně co nejdéle zdraví, hmotně zajištěni, aby si mohli užívat dlouho všeho, co jim nabízí současný konzumně orientovaný společenský systém.

Dědictví minulosti, všechna velká náboženství i všechny novodobé „ismy“ (liberalismus, kapitalismus, socialismus, komunismus atd.) nabízejí nějakou naději nebo se tak alespoň tváří. Je stále dost lidí na celém světě, kteří touží po věčnosti nebo vyšší formě existence, ať už tomu říkají jakkoliv. Hinduisté vidí naději v osvobození z věčného koloběhu. Budhisté hledají osvícení bez Boha. Islám klade důraz na poddanost jako cestu k Bohu. Společná je u všech naděje na zlepšení, povznesení jejich současné existence. Naději na lepší život hledají nebo o její získání usilují i lidé, kteří se nepovažují za členy nebo přívržence nějakého náboženství, filosofie nebo ideologie. Bez ohledu na odlišnost všeho druhu, mají mnozí lidé společné to, že hledají nějaké nadějně cesty přesahující pomíjivost a kvalitu současného krátkého života. Mají z čeho vybírat. Je pravděpodobné, že tolik různých cest za nadějí na nepomíjející nebo kvalitnější život nemusí zaručovat stejně spolehlivý výsledek. Proč? I přes mnoho společných rysů mají odlišné základy, jejichž pravdivost, reálnost a spolehlivost nelze jednoznačně ověřit. Ježíš to vyjádřil slovy: „*Vejděte těsnou branou, protože široká je brána a prostorná cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kteří jí vcházejí. Jak těsná je brána a zúžená cesta, která vede do života, a málo je těch, kdo ji nalézají!*“ „*Mějte se na pozoru před falešnými proroky, kteří k vám přicházejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci. Po jejich ovoci je poznáte....*“, (Mt 7:13-16)

Ano, je důležité si uvědomit, že všechny nabízené cesty nejsou stejně spolehlivé. Z Ježíšových slov dokonce vyplývá, že téměř všechny vedou do záhuby.

Základ naší naděje

Ježíš Kristus postavil základ naší naděje ne na lidské moudrosti, ne na slepé víře ani na tajuplných učeních nebo rituálech. Ježíš Kristus položil jako základ naší naděje svůj život. Ne ledajaký život, ale život spravedlivý a bez hříchu (Žd 4:15). Dal svůj život jako výkupné za nás nespravedlivé a hříšné (1P 3:18). Základ naší naděje je tím založený nejen na vysoce morálním činu, ale současně i na nezpochybnitelném právním základě, platném v nebi a v budoucím čase i na zemi. Ježíšova oběť totiž není jen stínem věcí nebeských a budoucích jako Mojžíšův zákon. Ježíšova oběť vyhovuje Božímu zákonu platnému v celých nebesích (Ko 1:20; 2:14,15). Není divu, že důsledky Ježíšovy oběti se projeví nejdříve v nebi: „*... čtyři živé bytosti i čtyřicet starších padlo před Beránkem; každý měl harfu a zlaté misky plné kadidel, což jsou modlitby svatých. A zpívají novou píseň: " Jsi hoden vzít ten svitek a*

otevřít jeho pečeti, protože jsi byl zabit a svou krví jsi vykoupil Bohu lidi z každého kmene, jazyka, lidu a národu, a učinil jsi je králi a kněžími našemu Bohu ; a budou kralovat na zemi. I uviděl jsem a uslyšel jsem hlas mnoha andělů okolo trůnu a těch živých bytostí a těch starších, jejich počet byl desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců, a říkali mocným hlasem: "Hoden jest Beránek, ten zabitý, přijmout tu moc a bohatství, moudrost, sílu a úctu, slávu a dobrořečení." Zj (5:8-12). To nejsou prázdné fráze. Na rozdíl od lidstva na zemi, nedošlo naštěstí k tak velkému oklamání těch, kdo přebývají v nebi. Ale ještě v Danielově době platily v nebi jiné poměry. Muž ve lněném oděvu, který se podle popisu nejvíce shoduje s Ježíšem v nebeské podobě uvedené v Janově Zjevení (D 10:5,6; Zj 1:12-16), Danielovi vysvětluje, že ho zdržuje boj s nebeskými veliteli (ochránci) různých národů a že při něm stojí jen velitel Danielova lidu, Michael. Výše citované prorocké vidění v Janově Zjevení znamená zásadní obrat v postavení Ježíše v nebi. Ježíš má možná poprvé jednoznačně na své straně většinu v nebi („...jejich počet byl desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců,...“) ve sporu se satanem. Tak mocný základ naší naděje je Ježíšova oběť. Za svůj čin dostal Ježíš nové jméno "Stal se tím vznešenější nad anděly, čím význačnější jméno dědičně obdržel." (Žd 1:4). Nyní ovšem na zemi ještě není vidět prakticky Ježíšova autorita a význam jeho oběti, na níž je založená naše naděje, ale jak píše ap. Pavel „V té naději jsme byli zachráněni; naděje však, kterou je vidět, není naděje. Kdo něco vidí, proč by v to ještě doufal?"

Bůh i Ježíš stáli od začátku před důležitým a velkým problémem. Jak najít způsob a dostatek času, aby se mohlo prokázat, či vinou se lidstvo octnulo na pokraji zkázy? Vážnost problému dosvědčuje například stav lidstva již před potopou a záchrana skrze Noa. Po potopě zase hrozilo, že se lidstvo dostane do slepé uličky, když bylo pod vedením Nimroda. Bůh opět vytvořil prostor pro další vývoj tím, že lidem zmátl řeč a rozehnal je po zemi, aby se mohly vyvíjet národy, alespoň po určitou dobu samostatně. Ježíšova oběť proto geniálně řeší většinu problémů spojených se záchranou lidí a je mimořádným projevem Boží moudrosti. Dává totiž čas a prostor pro další vývoj lidí, tentokrát však již s daleko větší nadějí, protože náš krátký život neumožňuje, abychom se napravily, dříve než zemřeme. Můžeme však žít s reálnou nadějí na lepší vyhlídky v Božím království. V Janově zjevení se dočteme: „„Kdo jsou a odkud přišli tito, kteří jsou oblečeni v bílá roucha?" Řekl jsem mu: „Můj pane, ty to víš." A on mi řekl: „To jsou ti, kteří přicházejí z velikého soužení a svá roucha vyprali a vybělili v krvi Beránkově. Proto jsou před Božím trůnem a slouží mu v jeho svatyni dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, nad nimi roztáhne svůj stan. Již nebudou hladovět ani žíznit, neublíží jim slunce ani jiný žár, neboť Beránek, který je uprostřed trůnu, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou slzu z očí."“ (Zj 7:13-17) Jinými slovy, velký zástup křesťanů se zachrání vírou ve výkupní oběť Ježíšovu, ale teprve budou vedeni k pramenům vod života. Nemají ještě definitivu věčného života, ale budou mít velkou péči, aby ho nakonec dosáhli.

Všechno to nakonec převyšuje Boží láska, neboť jak píše ve svém prvním dopise Jan "V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh na svět poslal svého Syna, toho jediného, abychom skrze něho měli život. V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy." Takový je základ naší naděje.

Proroctví ve světle naděje

Na proroctví můžeme pohlížet z různých hledisek. Nejjednodušší hledisko je, že proroctví je předpověď toho, co se v budoucnu stane. To lidé od proroctví přirozeně očekávají. Proto byly věstkyně tzv. Sibylly a jiní proroci ve všech dobách vyhledávaní. Většinou si jich lidé vážili. Také ve starověkém Izraeli měli proroci velký význam. Mojžíš o prorokování řekl: "... Kéž by

všechn Hospodinův lid byli proroci, když by Hospodin na ně dal svého Ducha!" (4Mo 11:29)
O významu proroctví svědčí i to, že v hebrejských písmech je 16 prorockých knih z 39 celkem. I v řeckých písmech se prorocké výroky vyskytují v evangeliích, dopisech apoštolů a řecká křesťanská písma uzavírá nejznámější křesťanská prorocká kniha Janovo zjevení. Biblická proroctví, ale nejsou pouhou předpovědí, toho co se má teprve stát. Jestliže ap. Pavel napsal Timoteovi, že veškeré písmo, citují: *"... je vdechnuté Bohem a je užitečné k učení, k usvědčování, k napravování, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl takový, jaký má být, důkladně vystrojený ke každému dobrému skutku."*, pak to platí i o biblických proroctvích. Jsou-li vyjádřením Božího ducha a vdechnutá Bohem, musí biblická proroctví podporovat i naději na záchranu. Ne jen líčit hrozby a trest, ale i možnost záchrany. Uveďme příklad.

Všichni známe příběh proroka Jonáše. Měl jít prorokovat do Ninive o tom, že mu hrozí Boží trest a protože se bál, aby ho za to v Ninive nezabili, snažil se z toho úkolu vyvléct, až skončil v břiše ryby. Nakonec do Ninive došel a prorokoval tam. Sice jen jeden den, místo tří, takže prošel jen třetinu města, ale i to stačilo, aby se celé město, včetně krále, obrátilo a činilo pokání. Bůh se proto rozhodl, že město nezničí. Jonáše to rozzlobilo, proto mu Bůh na příkladu ukázal, že proroctví, které městu oznámil, nesloužilo jen jako oznámení faktu, ale splnilo svůj účel. Nechal vyrůst nad Jonášem ricinovník, který ho chránil před slunečním žářem a druhý den ho nechal uschnout. To Jonáše rozzlobilo. *„Hospodin řekl: Tobě je líto ricinovníku, se kterým ses nenamáhal ani jsi mu nedal vzrůst; přes noc vzešel, přes noc zašel. A mně by nemělo být líto toho velkého města Ninive, ve kterém je víc než sto dvacet tisíc lidí, kteří nerozeznají pravici od levice, a ještě množství zvířat?"* To je hlavní účel biblických proroctví. Odvrátit lidi od jednání, které by vedlo k jejich zničení. V tom se liší biblická proroctví od jiných, že jen neoznamují neměnné Boží rozhodnutí, ale slouží k výchově, učení ke spravedlnosti, k usvědčování a napravování, jak o tom píše ap. Pavel. Kdyby nebyla Boží proroctví, lidé by neznali Boží vůli a jeho postoj k lidským činům. Netušili by, co jim hrozí. Oznamují nejen možné následky našich špatných skutků, ale i cestu k záchraně. Boží proroctví podporují evangelium naděje.

Uvedu ještě jeden příklad z křesťanských proroctví. Všichni jsme pravděpodobně četli dopisy sborům ve Zjevení ve 2 a 3 kapitole. Dopisy sborům patří do první části, kterou Ježíš označil jako **věci, které jsou a které se mají stát potom**. Tato část je všeobecně považovaná za splněnou, protože se týkala konkrétních sborů na konci prvního století. Obsah dopisů, ale svědčí o tom, že má být aktuální pro dobu před příchodem zkoušky, přicházející na celý svět a před příchodem Pána (Zj 2:5,16; 3:3,10). Logicky nemůže prorocký obraz dopisů sedmi sborům sloužit jen tehdejší sborům. Je pravděpodobnější, že dopisy tehdejší sedmi sborům jsou prorockým obrazem o tom, že před příchodem Pána a Božího soudu, budou církve oslovené podobně jako tehdy. Bude jim sděleno hodnocení, varování, chvály i napomínání podle jejich aktuální situace a stavu. Výstižně to vyjadřuje text z dopisu Laodicei: *"Já usvědčuji a kárám ty, které miluji; buď tedy horlivý a učíš pokání."* (Zj 3:19). Bůh je spravedlivý a netrestá bez soudu. Zároveň je milující, proto napomíná svůj lid, dokud je naděje, že se může obrátit. Všimněme si, že Pán nežádá nemožné. Jen pokání a obrácení se k nápravě. Očekávejme ještě jedno splnění této části Zjevení. Domníváme se, že není daleko před námi. I tzv. apokalyptická biblická proroctví, Daniel a Zjevení slouží především k posílení naděje na záchranu.

Proroctví, jak k nám promlouvají dnes?

Dnes se nezdá setkáváme u křesťanů se skeptickým postojem ke zkoumání proroctví. Často je k tomu vede zklamání z nesplněných očekávání vyvolaných planými popluchy na základě

chybných, nepřesných výkladů biblických proroctví. I tak nám ap. Pavel radí: "*Proroctvími nepohrdejte. Všechno však zkoušejte; co je dobré, to pevně držte, a všeho, co vypadá zle, se vystříhejte.*" (1Te 5:20-22) Jan nás varuje: "*Milovaní, nevěřte každému duchu, ale zkoumejte duchy, jsou-li z Boha; neboť do světa vyšlo mnoho falešných proroků.*" A jinde: "*zkoumejte, co se líbí Pánu,*" (Ef 5:10) Společným mottem všech tří biblických citátů je výzva ke zkoumání všeho, co se k nám dostává, včetně proroctví. Zároveň jsme varováni před lehkověrností.

Způsob jak správně zkoumat biblická proroctví je pravděpodobně jedním z největších problémů. Není mnoho míst, na jejichž výkladu by se křesťané z různých církví shodli. Může za to řada příčin. Málokdo se umí oprostít při čtení biblických proroctví od osobních očekávání a přijatých náboženských dogmat. Na druhé straně biblická proroctví jsou psaná tak, aby byla srozumitelná pro ty, kdo skutečně hledají boží spravedlnost a království. „*Mnozí budou čištění a bělení a třibení. Zatímco ničemové budou jednat ničemně a žádní ničemové nic nepochopí, ti rozumní však pochopí.*" (Da 12:10).

Uveďme si konkrétní příklady zkoumání proroctví:

Zj 1:1; píše, že cituji: "*Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh, aby svým otrokům ukázal, co se má brzy stát....*". Slovo „brzy" je přirozeně chápáno jako časový údaj, který říká, že něco se má stát brzy, za nedlouho, za krátkou dobu. To vyvolává zmatek, protože většina prorockých obrazů Janova Zjevení se evidentně dosud nesplnila. Protože proroctví tu už je 19. st. popírala by věrohodnost Zjevení už jeho první věta. Ekumenický komentář se proto snaží tento zjevný rozpor mezi zdánlivým časováním proroctví a skutečností vysvětlit: "Zjevení Janovo bylo napsáno jako aktuální výzva do doby na konci 1. a na začátku 2. křesťanského století.... Nejde tu tedy o konkrétní zašifrované informace pro budoucnost, nýbrž o obrazně vyjádřenou zkušenost víry....". Protože nás Bůh skrze Izajáše 55:8-11; ujišťuje, že nevyřkne jediné slovo nadarmo, aniž by neplnilo konkrétní účel, nemůže to najednou u Zjevení přestat platit. Jak tedy máme chápat slovo "brzy" v Zj 1:1? Vše se vyjasní, když se podíváme na původní řecké slovo "*en tachei*". Toto a další podobná slova se základem "tacho", "tache", "tachy" mohou podle kontextu znamenat **brzo**, ale také **rychle**. Ve smyslu náhle, nečekaně. Ne nadarmo znamená slovo tachometr rychloměr. V křesťanských písmech se na řadě míst (např. Sk 12:7; 22:17; 1K 4:19; Fp 2,24; 2Pt 2:1), překládají podobné nebo stejné tvary slov s uvedeným základem obojím způsobem. Podle kontextu. U prorocké knihy kontext nemusí být vždy zjevný, což je náš případ. Jakmile dosadíme do Zj 1:1; slovo **rychle** dostává věta nový význam. Boží proroctví už neslibuje křesťanům na přelomu 1. a 2. st. brzký příchod Božího království, ale rychlý příchod, až se začnou dít věci ve Zjevení popsané. Proto můžeme právem stále očekávat splnění proroctví této knihy.

Podívejme se teď na jezdce na bílém koni v první pečetě (Zj 6:1). Setkali jsme se v několika případech s výkladem, který přisuzuje tomuto jezdci zápornou roli a identitu. Je to snad pod dojmem z verše 6:8? Jezdci dostali moc hubit čtvrtinu země mečem, hladem, morem a šelmami. Ale tam se nemluví o všech jezdcích. A všimněte si, že za první jezdce není ani zmínka o smrti, válce a podobně. Jede na bílém koni a má dobývat. Bílá barva je v celé Bibli barvou svatosti, čistoty a lásky. Proč by to najednou zde nemělo platit? První jezdec ve skutečnosti dobývá evangeliem, poselstvím lásky. Nikoliv násilím. Luk a šípy jsou zde slovo evangelia, které zasahuje naše srdce. Podobně jako ohnivé střely toho zlého nám mohou naopak ublížit (Ef 6:16). Jezdci prvních čtyř pečetí popisují etapy vývoje Božího lidu, který můžeme vysledovat i z historie křesťanských národů.

Důležitá zásada, která musí platit za všech okolností je, že správný výklad jakéhokoliv textu nesmí vyvracet žádný jiný biblický text. Není to vždy jednoduché, ale Písmo, včetně proroctví se rozhodně číst vyplatí a je to životně důležité. Nezapomeňme na modlitbu, v níž můžeme prosit o Boží podporu i při studiu Písma.

Do třetice se podívejme ještě na jeden text ve Zj 4:8-11. „ Ty čtyři živé bytosti měly každá po šesti křídlech, dokola i uvnitř plno očí. A bez přestání dnem i nocí říkají: "Svatý, svatý, svatý Pán, Bůh Všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází." A kdykoli ty živé bytosti vzdají slávu a čest a díky Sedícimu na trůnu, Žijícímu na věky věků, padne těch čtyřiaadvacet starších před Sedícím na trůnu a pokloní se Žijícímu na věky věků; pak hodí své věnce vítězů před trůn a říkají: "Hoden jsi, Pane a Bože náš, Svatý, přijmout slávu a úctu i moc, neboť ty jsi stvořil všechny věci, z tvé vůle existovaly a byly stvořeny." " **Tento obraz popisuje právní proces** svatořečení Boha na trůnu. Bytosti, které mají některé znaky serafů i cherubů nepřetržitě zkoumají jeho vládu (je na trůnu) a vydávají očišťující rozhodnutí "Svatý, svatý, svatý". Kdo by se podívoval nad tím, že Bůh musí být posuzován, zda je svatý, ať si vzpomene na vzorovou modlitbu, Otčenáš. Ta začíná slovy: „Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se tvé jméno." To není prázdná fráze, ale důležitý právní akt. Všimněte si, že je Boží vláda posuzovaná od minulosti (*ten, který byl*), v přítomnosti (*a který jest*), s ohledem na budoucnost (*a který přichází*). Že tento proces probíhá nepřetržitě, dokazuje výraz " **A kdykoli ty živé bytosti vzdají slávu a čest a díky Sedícimu na trůnu** ". Klíčové je slovo "kdykoliv". Co je příčinou ověřování svatosti Boží vlády? Na to odpovídá vyjádření presbyterů nebo-li starších. " *Hoden jsi, Pane a Bože náš, Svatý, přijmout slávu a úctu i moc, neboť ty jsi stvořil všechny věci, z tvé vůle existovaly a byly stvořeny.* " Na první pohled říkají ti starší úplnou samozřejmost, že Bůh je hoden přijmout slávu a úctu i moc, protože všechno stvořil. Ale pokud satan vyvolal mezi anděly v prvních nebesích spornou otázku, jestli má Bůh právo vládnout bytostem se svobodnou vůlí, pak je vyjádření presbyterů logické uzavření sporu na jejich úrovni. Čtvrtá kap. Zjevení je proročké svědectví o důležitém právním procesu v nebi. I my jsme jeho spoluúčastníky (1K 4:9; 11:10).

Tímto příkladem chceme ukázat na další důležitou zásadu při studiu biblických proroctví. Správný biblický výklad musí respektovat a znát právní stránku, písma, které vykládá. Proto jsme neustále nabádání, abychom se učili Boží spravedlnosti (Mt 6:33; 2Tm 3:16,17; Žd 5:12-14). Boží proroctví vyslovená mimo Bibli je nutné velmi bedlivě zkoumat, protože jsme varováni, že přijde mnoho falešných proroků.

Závěr

Bratři, sestry, vážení hosté. Chtěli jsme nám všem připomenout naději, kterou máme. Na jakých základech stojí. Ukázali jsme si, že spolehlivější základ nikdo jiný nemůže nenabídnout. Naše naděje je o to radostnější, protože současně dokazuje, že jsme nebyli stvořeni pro pomíjivost, ale naopak, pro život nepomíjející.

V dnešní době roste zájem o proroctví všeobecně. Proto jsme chtěli ukázat jak pracovat s biblickými proroctvími. Nebylo řečeno zdaleka všechno. Ale pokud vás to povzbudilo do dalšího období a přineslo vám to i něco nového, pak budeme rádi.